

יצפנני בסכה

ליקוטי רשימות לימי הסוכות שמחת תורה ושבת
בראשית

יצחק לאווי

ערב סוכות תשע"א

ירושלים

תוכן

3.....הקדמה.....

תשע"א

5.....א.שפע הזמן ותיקון הזמן.....

6.....ב.ג' מדרגות בכל עבודה.....

7.....ג.כוונת ההעלאה וההמשכה אל הנק'.....

9.....תמים תהיה עם הוי"ה אלקיך.....

תש"ע

12.....א.בגדלות מתעלים במתינות.....

13.....ב.מעלת העבודה בפרטות.....

14.....ג.ע"י הדעת עובדים בפעם אחת עבודה גדולה.....

14.....ד.מעלת הימים בעצמם.....

15.....ה.מעלת עבודת השמחה.....

16.....ו.סוכה שהיא גבוהה מעשרים.....

16.....ז.למקום אבני שי"ש.....

18.....שמיני עצרת.....

שבת בראשית

20.....מצוות האמונה בפנימיות ובחיצוניות.....

הקדמה

צרה סוכות
תשצ"ה

נדרי לה' אעמם בשרתי צדק בקהל רב הנה שפתי לא אכלא הי'
אתה ידעת.

הדברי תורה שנקבצו בקובץ זה ציקרט ממה שחנני הי' בימי
החטים השנים שצברו. עם תוספת כל דהו מציבוד הדברים
ובירורם בעת הצריכה כאן. אבל ציקרט של דברים השארתי כמו
שהם אצ"פ שידעתי בהם עוד פנימ חדשות כי משנה ראשונה לא
לזה ממקומה ויש יוקר מיוחד בכל סדר ומהלך שה' מאיר לכל
נפש בימים האלו לפי צרכה וא"ל אחרי הופעת המוחין דאדליות
יותר לפי צרכ יש צבודה בהחלרת המוחין דיניקה למקומם
וסידורם בהארת הדליות כנודע כוונות.

ציקרי של דברים הם ממה שהאיר לי הי' למצוא קשר בין
האורות הנצחיים של מוצדים לשמחה חטים ומנימם לששון לבין
הדברים המורכבים והנוצדים בנפשנו. ובכך לקשר את מהלכי
הפנות ותהליכי הנפש שלנו באור הנצחי של התוה"ק והנהגת
השי"ת בכללות בסדר המנימם. עתים נצשה הדבר בהארה ישירה
שהן הן הדברים, ואז כמצט אין מה לכתוב ולדרוש אלא
לפרט את דבר החץ לשפה שהיא מתגלית לנו. ועתים שהדבר
נצשה יותר בדרכי הדרוש והרמז לקשר חבל חבל ונימא בנימא
עד שיציצו הדברים ללבנו. ויש מצלות בשני הדרכים למתבונן.

וידוע ממרן הרש"ע שתכלית בירור הצבודה צולה בשלש שנים.
וממילא יש לנו להשלים השנה את המהלכים שהתחלנו בשנה
שצברה להביא להם מוחים דפנימם. וללוול במאר היחוד את

המהלכים דשנה שפנני זה. לזאת יש כאן דברים משש שנים אלו
"יוצת את התבואה לשש השנים"

אקרא לאפקים עליון לאל אומר עליו.

יחוק לאווי.

סלכות צרפ
תע"א

א. שפע הזמן ותיקון הזמן

ההשכלה מה בדיוק אנחנו מבקשים כשאנחנו מתכוונים לימי חג וכדו' הוא היסוד הראשון שנצרך להשכילו על נכון בכדי שלא להתבלבל בכל הכנה ליום טוב וכדו'. וצריך לבאר בדיוק מהו הענין הזה ומה אנחנו מבקשים בה.

דע כי ענין קדושת הזמנים נחלק לשני ענינים. א' מהו ההארה שנשפע עלינו בכל זמן לפי קדושת הזמן. ב' מה אנחנו מבקשים לפעול בזה הזמן. ולפי הקדמות הרש"ש היינו כי בכל פרט יש ו"ק מתוקנים ע"י המאציל. והג"ר נמשך ע"י עבודה. ופירט זאת בכל שמו"ע וכל עבודה. כי צריכים להתחיל תמיד מבחי' ההארה המאירה עלינו, ועי"ז יכולים לתקן בפועל את הנדרש באותו זמן. כי הארת הו"ק מראה לנו החסרון שחסר לפי ערך אותו מצב, ועי"ז משלימים אותו בג"ר.

והנה הו"ק הוא מה שמבארים ברוב ספרי חסידות עניני ערכי וקדושת הזמן כל זמן לפי ענינו. אבל הג"ר ממעטים לדבר בו כי בו נאמר אין דורשים וכו'. כי הענין הזה הוא אמיתת הסוד שיש בעבודת ה' מה פועלים ע"י זה. כי כל מה שאנו יכולים לתאר ולשער מעילוי עבודת הזמנים הקדושים וכו' יש לדעת שמה שהצדיקים עוסקים בו באמת בכל הימים האלו, ומה שהם רוצים לפעול ע"י כל הענינים האלו, הוא נעלה לגמרי מכל זה. שהוא דבר אחר לגמרי. ולסיבה זאת ממעטים מאד לעסוק בה בהדיא.

אבל מה שנצרך לכל נפש לדעת הוא כי זהו מציאות התיקון הפרטי של האדם לפי חסרונותיו ועניניו, וכן תיקון העולם בכללות לפי מקום כל נפש ונפש בו. וגם זה טעם שאין מדברים בזה כ"כ מכיוון שענין זה מיוחד לכל אדם ולכל מצב בייחוד. ואי אפשר ללמוד מזה על זה. אלא שמי שמשגיג את הו"ק כראוי, שהוא מה שמבואר בכל ספרי העבודה והסודות, ממילא מבין עי"ז מהו העבודה המוטלת עליו ביחוד. [ענין הענייה והביטול]

[ומזה הוא המבואר שכל כוונות האר"י הם לתפלה אחת,

ב. ג' מדרגות בכל עבודה.

והנה למעשה יש ג' מדרגות כלליות בכל עבודה. ראשונה היא מדרגת המלכות, והיינו כשאנחנו מדברים על איך נכנסים לעבודה פנימית בהשגה והרגשה, השער הראשון לזה הוא המלכות. והיינו שמקבל עליו עול מלכות שמים בפשטות, [וכמ"ש בתניא פמ"א] ולעשות כל מצוותיו בשמחה כעבדא קמיה מרא. ובלי שום תקוות ידיעה והשגה אלא כהפשוטים לגמרי שאינם יודעים משום השגה אלא מקבלים עומ"ש ומקיימים המצוות בפשיטות.

וכלול בזה לכלול עצמו תוך הציבור, שהוא מדרגת המלכות כנסת ישראל, דהיינו שכולל עצמו בתוך הנוסח והדרך והמנהג שמתנהגים בו הציבור, ואינו מחפש דווקא להיות יותר חכם לעשות מה שהוא מבין וכו' גם בענינים פשוטים כמו בניגונים ופיוטים וכו'.

והנה ממדרגה זו לא מדובר מספיק בדרך כלל, אבל צריכים לדעת שזהו עיקר התחלת העבודה שבלא זה לא נקרא שם עבודה עליו כלל צריכה להיות בשלימות בלי ערבוב שום דבר כלל, היינו שמסכים בלבנו לעבוד ה' כל ימי חייו בתנועה זו בלי שום צפייה לשכר השגה והרגשה.

[ונראה שבאם יקשה על האדם להסכים באמת שיהיה עבד ה' כל ימיו כי מרגיש שאינו יכול לומר זאת באמת, שיכול לפרט המדרגה הזו רק למצווה זו ועבודה זו שעומד בה כעת, כי כל מצווה הוא עולם שלם. ואפילו זה שעושה המצווה הזאת הפעם לבד בקבלת עומ"ש יספיק בכדי לכלול את העבודה הזו בקדושה ושיוכל להמשיך מדרגות יותר עליונות]

שנית הוא מדרגת הו"ק. ובמקום הזה הוא יגיעת רוב ה"עובדים" והיינו שמחפש השגה והרגשה במהות קדושת היו"ט וסגולותיו ומבקש לקיים המצוות והעבודות בהתעוררות ובחיות וכו'.

ושלישית הוא מדרגת הג"ר שהוא לדעת דיוק מה רוצה לפעול במצווה ועבודה זו בנפשו ובעולם. ויידע אם פעל אם לא.

ונפרט המדרגה הזאת לשלשה ענינים, בינה חכמה וכתר. בינה הוא מה שאמרו שידוע בדיוק הפעולה שרוצה לפעול עי"ז שהוא התיקון הפרטי שבמצב הזה בדיוק. **חכמה** היינו כי כשמתעסק במקום הג"ר מתבטלים כל מציאות מקומות והרגשי הו"ק, וכמעט שאינו רוצה לדעת בכלל איזה יו"ט הוא ואיזה הארה הוא רוצה להרגיש, ומבטל כמעט גם מדרגת הבינה מה הוא רוצה לפעול כאן, ואינו רואה לפניו אלא שהוא עומד לפני האלקות ואין הבדל בפרטים. [ומובן שהמדרגה הזאת קשורה מאד למציאות המלכות בסוד אבא יסד ברתא, כי למעשה חוזר בזה למדרגה הראשונה שבארנו שאינו רוצה כלום. אלא שכאן זה באופן אחר לגמרי, והפשיטות הפשוט נמשך מן הפשיטות העליון. ומי שמחזיק במלכות כראוי הוא יכול לירש החכמה כראוי]. **כתר** הוא שע"ז גופא שמבטל כל רצונותיו הפרטיים עי"ז עצמו מגיע לתקן את הפרטות בצורה הכי עמוקה וייחודית, היינו שהתקון הכי כללי תלוי בתיקון הכי פרטי, ולהיפך, התיקון הכי פרטי תלוי בתיקון הכי כללי. וכמו שאמר הבעש"ט שעיקר תפלת הימים הנוראים צריך להיות על קרבה אל נפשי גאלה. ובארנו שבזה עצמו שעוזב כל חשבונותיו הפרטיים ומבקש רק על התיקון הכי כללית שהוא הגאולה, עי"ז בעצמו נתקן המציאות הכי פרטית שלו. [ודבר זה לא נתבאר כאן היטב ותלוי בהרבה מקומות אחרים בענין כלל ופרט]

ג. כוונת ההעלאה וההמשכה אל הנוק'

כוונת הנענועים בהולכה להעלות הו"ק שנמשך כבר בגופא דז"א, היינו מקדושת הימים בעצמם שנתבאר באות א', והוא מדרגת הו"ק שנתבאר באות ב', [שהם ג"ר וו"ק שבג"ר, מה שיש מה' בלי שום התערבות האדם זהו ו"ק שבו"ק. ומה שהאדם נזכר בשפע השי"ת ומתעורר מזה הוא ג"ר דו"ק, והוא תשלום מוחין דיניקה]. למעלה. היינו מה שבארנו גבי החכמה, שמבטל כל

הרצונות וההרגשות שלו לגבי מציאות העליון, ועי"ז נמשך הג"ר דכל פרט אלקים יעננו בקול שמקבל ההשלמה של הו"ק דפרט ההוא.

וכוונת ההבאה להמשיך השפע הזה אל המלכות. כי כשאדם עולה באמת למדרגה עליונה יותר מתבטל המדרגה התחתונה לגמרי בערכה, שמי שעבודתו בהשכלה אין ההרגשה נחשב עבודה אצלו כלל, אלא ההרגשה שבהשגה, וכן מי שעבודתו בביטול רצונותיו לפני ההשגה כבר אין ההשגה עצמו נחשב אצלו כעבודה, ובכל זאת יש לכל אחד עבודה שלמה כי כל אחד כלול מכולם, ובכל מקום אפשר לפעול את כל המדרגות. אלא שעיקר מציאותו הוא במדרגה אחרת. אבל המלכות עצמה אינה יכולה להתבטל לעולם, שהרי איך יפרוק מעליו עול מלכות שמים אפילו שעה אחת. נמצא שהמלכות קיימת בפני עצמה גם בעלות למקום הגבוה ביותר, ולכן צריכים לחזור ולהמשיך כל מדרגה אל פרצוף המלכות.

[ועומק הדברים לפי שבמלכות עצמה הוא הביטול הגבוה והפשוט ביותר, אלא שבהתחלה אין זה נגלה בה, ולכן באמת כשממשיכים לנוק' אין זה הורדה אלא עליה. אלא שכאן נקרא ההתעלות ירידה והבן.]

תורה תורה
תע"א

תמים תהיה עם הוי"ה אלקיך

תמים תהיה עם הוי"ה אלקיך. פירוש שעם השי"ת תהיה שלם, כלומר שהאדם הוא חסר והשי"ת משלים אותו. ויש בדבר הזה כמה מדרגות כמה נחשב האדם לחסר ששאר השלמתו הוא השי"ת. וכפי שנתמעט יותר מציאות האדם כן נעשו יותר ויותר חלקים ממנו בהשלמת השי"ת. ונבאר בזה כמה מדרגות.

כי הרש"ש מבאר שכל העולמות הם ו"ק, והשי"ת הוא השלמת הג"ר שלהם. והיינו שהעבודה שלנו עיקרה במדות הו"ק כי ו"ק יינו עבודה והשכליים והמוחין שמאירים לנו הם השלמת השי"ת שעונה ומאיר לדורשיו. ונמצא שנרגש האדם תמיד כגוף ללא ראש, והשי"ת הוא הראש שלנו.

וכזה המדרגה הוא עבודת השירה שנאמרת בגרון שהוא מקום התחברות ראש וגוף. שענין השירות ותשבחות שאדם מכבד את ה' מגרונו הוא כשהוא מרגיש שאין לו אלא גוף והשי"ת הוא הראש והמוחין שלו. [וכזה גופא נמשכים המוחין לתוך הגרון עד לגוף כמו שהאריז"ל מבאר בכוונת שירה חדשה וכו' שנדחין המוחין לגרון ומשם לגוף]

וזהו מדרגת מסירת נפש שנאמר עליו כיונה פותה הם אצלו שמוסרים צווארם לשחיטה, היינו מכיון שמרגישים פתאים שאין להם ראש ומוחין ופושטים צוואריהם דייקא במסירת נפש.

ויש מדרגה גדולה מזו שנקרא פרישת כפיים. דהיינו שמרים גם הידים שהם חג"ת התגלות המדות שבלב להשי"ת, ונמצא הוא אינו אלא נה"י וכל החב"ד וחג"ת שלו הם השי"ת שמשלים אותו. וזהו סדר ההשתלשלות שנלמד בכתבי האריז"ל שכל פרצוף מלביש רק לנה"י של הקודם.

ובעבודה הוא כשנותן להשי"ת שינהל גם התגלות המדות שלו והוא אינו נותן אלא הכלים לזה בפועל שיהיה על מה לחול. והדברים מובנים למי ששייך לזה.

ולמעלה מזה הוא כשמוסר גם הנה"י להשי"ת והוא אינו אלא מלכות לבד. [וגם זה הנוסח נלמד בכתבי האר"י שמלבישים למלכות דעליון] וזה המצב הוא מציאות התגלות ובנין המלכות בשלימות ובזה המצב נעשה היחוד השלם.

ודע שכל זה נאמר גם על הפרצופים העליונים שבאצילות, כי פרצוף הנוק' היא עומדת ממש בדוגמת נשמת האדם המתייחד באור הבורא. ולמדנו בכוונת הבאתה אל הפנים בתיבות ברוך אתה ה' מגן אברהם שכפי כניסת המוחין בז"א כן נתמעטת ויורדת עד למציאות המל' עטה"י לבד. והבן עכשיו עומק הדברים כי בזה עצ מה מתכשרת ליחוד השלם בעת שתפול לפני רגליו שבזה דווקא מוכשרת למציאות הייחוד השלם לעמוד עמו פנים בפנים בכל הקומה דהיינו שהוא לוקח כל המציאות שלה.

והבן כאן מאד שכל העליות שמפורטים לנוק' היינו ירירות, שכפי התמעטות מציאות הנברא כן התגלות מציאות הבורא עליו. ונפתח בזה פתח כחודו של מתח להבין כל סדר הייחוד בהבנה זו.

ונדבר בזה בסדר התגלות מועדי החדש הזה. שי"ל דראש השנה ויוה"כ הם במדרגה הראשונה שאז עיקר העבודה למסור את המוחין להשי"ת שכן נקרא "ראש" השנה. וזה ע"י רוב הדבורים והצעקות שצועקים בימים אלו. [ויש לפרט ר"ה ויוה"כ כי יש שרשי המוחין שבכתר ויש המוחין עצמם] וסוכות בעבודת הנענועים כלול ומינוי הוא המדרגה השניה למסור החג"ת להשי"ת ולכן מנענעים בידים. ואח"כ בשמיני עצרת רוקדים ברגלים והוא מסירת הנה"י להשי"ת עד שזוכים לנקודת הייחוד השלם דשמע"צ שמעלים המלכות להיות שווה בשווה עם בעלה ואז מתגלה לאדם מהו הקבלת עול מלכות שמים שמדברים עליה מראש השנה.

והנה נתבאר בכאן שרשי סתרים גדולים מאד שקשה לבטא אותם בכלל ועוד נשאר עיון רב להבין כל סדר העבודה וההתגלות לפי זה תן לחכם ויחכם עוד.

והכל נכלל בפסוק תמים תהיה עם ה' אלקיך גם כפי פשוטו שלא נחקור אחר העתידות אלא נביא מקרבך מאחריך כמוני אקים לך. דהיינו שלא נחפש אחרי ידיעות ועתידות חיצוניות שאינם משלימים אותנו ע"י השי"ת אלא כל השגה ומדרגה שאנחנו מבקשים הוא דווקא באופן שהשי"ת שורה עלינו ומשלים אותנו ולא שאנחנו נגדלים ע"י כל מיני מדרגות שהם חיצוניות לנו. ולזה משה רבינו שהוא עניו מכל אדם זכב למה שנאמר אשר ידעו ה פנים אל פנים ואז נקרא עבד ה'.

נספחים ת"ע

א. בגדלות מתעלים במתינות

הנה כל מהלך תיקון חדש תשרי נעשה באמת בכל יום, וכתב האריז"ל שאלמלא לא חטא אדה"ר היה כל התיקון בכללות של שית אלפי שנים נעשה גם הוא ביום אחד. וא"כ לכאורה יש להבין מעלת החדש הזה שהרי העבודה שבכל יום הוא כבחינת קודם החטא ועבודת החדש הזה מבחינת לאחר החטא ובמה נתעלה החדש הזה על שאר הימים ואיפכא מסתברא.

[ושאלה זו הוא השאלה לשפי דרך הרש"ש שלכאוף פרצוף הימים נעלה על פרצוף הזמנים.]

ויש לבאר דהנה איתא בעבודת ישראל סוף פרשת שמיני וז"ל: בקטנות המוחין וחוזרים בתשובה ומתחזקים והולכים יותר במרוצה לעשות רצון קונם, ואף על פי כן הוא על ידי מוחין דקטנות. מה שאין כן בגדלות המוחין הם הולכים לאט ומשיגיין יותר, וכמו שאני בעצמי פעם אחד ראיתי הריב"ש ז"ל בחלום ושאלתי אותו מפני מה בתחלת עבודתי כאשר נכנסתי אל הצדיקים ללמוד ממעשיהם והרגלתי את עצמי לעבוד השי"ת הרגשתי בעצמי שינוי לטובה מיום אל יום בעסק התורה לשמה ובכוונת התפלה ושאר מעשים, ועתה אינני מרגיש כלל השינוי ונדמה לי כמו יום אתמול כן היום וכמו כן יום מחר, והשיב לי בדרך משל, כשהתינוק לומד א' ב' או סידור או חומש מידי יום ביומו ניכר השינוי בו שלומד יותר ממה שלמד אתמול, למשל בשבוע העבר למד פרשה א' חומש ועתה לומד ב' פרשיות וכיוצא בו. מה שאין כן אם הולך ומתגדל ולומד בעצמו גפ"ת עם הפוסקים והוא מפולפל גדול אין ניכר בו שינוי יום מיומו. אמנם לפי ראות עיני השכל בודאי מה שהאדם נעתק בגדלותו יום מיומו במדרגה הוא גדול אלף אלפים ככל המדרגות שהתינוק נעתק בכל השנה, כי המה בקטנות עכ"ל ודפח"ח. והוא דבר חכמה נפלאה: עכ"ל.

ונמצא שהעבודה שבגדלות הולכת באמת לאט יותר מאשר העבודה שבקטנות. אבל אין זה אלא למראית עין כי באמת בעבודה בגדלות משיגים הרבה יותר. וכמשל התינוק שעוסק באלף בי"ת ובתורה שבכתב שלומד כללי הכלליות של התורה ואח"כ בגדלותו הוא עוסק בפרטי הפרטים של התורה ומשיג כל פרט היטב בפני עצמו אלא שבחיצוניות אין ניכר כ"כ השינוי כמו בקטנות. וכן י"ל שמכיון שהעבודה שבחדש הזה הוא תכלית הגדלות לכן אין ניכר בו השינוי והתיקון מיד אלא עוסקים לתקן כל פרט ופרט בפני עצמו.

ב. מעלת העבודה בפרטות

ולבאר המעלה שיש בעבודה דרך פרט, כי אע"פ שענין זה באמת נובע משרש חטא אדה"ר, כי אילו לא חטא לא היה כל התפרטות השית אלפי שנין והיה הכל נתקן בכללות ולא היה נצרך כל הפירוט הזה. מ"מ מכיוון שחטא ונתקן הענין בתשובה הרי נתגלה בבחי' במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד שהוא בחי' עליית יוה"כ שאומרים בו ברוך שם כבוד מלכותו בקול רם כי הוא מורה התגלות ייחוד מלכותו על כל פרט ופרט בפני עצמו וזה חשוב יותר בבחי' זו מאשר ההכרה בייחודו בכללות וכהלכה הפסוקה שברכת בורא פרי הגפן חשובה מברכת שהכל נהיה בדברו כי הגפן קובע ברכה בעצמו בפרטות ושהכל נאמר בכללות על הכל.

וכן בעבודה הדבר מובן שהרבה יותר קל הוא להכיר במלכות שמים בכללות שהכל נהיה בדברו מאשר להכיר אותו בפרטי פרטות שזה הגפן העומד לפני הוא נברא ממנו. וכן בכל פרט כי האי גוונא. [אלא שזה גופא נובע מפאת החטא שהאדם אינו תופס הדברים הכלליים כמציאות העקרית הקובעת בתוך כל הפרטים]

וזה סוד האשה נקנית בפרוטה שעיקר עליית המלכות אשה יראת ה' הוא בפירוט אחר פירוט פרוט"ה-פר"ט ו"ה.

ג. ע"י הדעת עובדים בפעם אחת עבודה גדולה

מאידך גיסא איתא בעבודת ישראל לשמיני עצרת על יסוד דברי המדרש שהיה ראוי לעשות עצרת אחרי סוכות חמשים יום כמו עצרת אחרי פסח אלא שלא הטריחם לבא בימות הגשמים. כי באמת אותם תיקונים נעשים בשניהם בסוכות מרחם המקום לעשות כל מה שנתקן בפסח בשבעה שבועות בשבעה ימים. [והיינו כניסת החסדים שנמשך בפסח ז"פ ז' וכאן נגמר בז']

ושרש הענין י"ל עפמ"ש רבינו מוהר"ן ז"ל כי כשזוכה אדם לדעת שלם יכול לעבוד ברבע שעה מה שאדם אחר עובד בשבעים שנה. ומכיוון דסוכות הוא זמן הופעת הדעת כמ"ש למען ידעו דורותיכם וגו'. ועיקר ההמשכה מדעת עליון וכו'. ממילא יכולים לעשות בשבעה ימים מה שעושים בשבע שבועות כשאינן הדעת הזה.

[ועוד י"ל שזה בצירוף כח הצדיקים שהם האושפיזין דסוכות, כי אנו כוללים בזה העבודה בסוד פרצוף האדם שהם הצדיקים שלהם קומה שלמה, ובצירוף כחם אנחנו יכולים לתקן בשבוע א' מה שצריך לזה לפי השגתנו שבעה שבועות ושבעים שנה.

עוד י"ל שזה הכח גופא הוא בכח עבודת ימי הספירה שקודמים לתשרי בסדר החדשים, וכמ"ש בזהר שעיקר דין ראש השנה הוא למאן דלא אכיל מיכלא דמהימנותא, ופירש בעבודת ישראל לראש השנה שעיקר הכוונה לבירור המדות שבימי הספירה.]

ד. מעלת הימים בעצמם

הנה יש בכל יו"ט ענין מעלת קדושת היום בעצמו וענין השלמות שנפעל ע"י העבודה שבו. ויש לראות שבימי הסוכות מגולה ביותר ענין קדושת הימים בעצמם, וכמ"ש האריז"ל בדרוש ג' דסוכות "כי הימים בעצמם יש בהם שלמות זו". כי הרי כל יום טוב נקבע בזמנו לפי שבזמן ההוא קרה הנס שעליו נקבע היו"ט, כמו פסח שבט"ו ניסן יצאו ממצרים וכו'. ונמצא קדושת היום

נקבע אחרי שקרה הנס ביום זה. [אלא שבעומק איגלאי מילתא למפרע שהיום הזה היה מסוגל מראש לכך ולא לחינם קרה הנס ביום הזה] אבל ימי הסוכות הרי לא קרה בהם שום נס מיוחד בשביל זה נאמר שנקבה לזה הזמן עכשיו כי הם זכר לענני הכבוד שהיו ביציאת מצרים שבניסן, ובעל כרחך שלא נקבע בזמן הזה אלא לפי שאין זמן יותר מתאים לזה. הרי שהזמן בעצמו מעולה מאד בלי שיקרה בו שום נס ומאורע.

וי"ל שזה מהיות הימים האלו מבחי' וימינו תחבקנו שנקרא חסד "יומם דאזיל עם כולוהו יומין" היינו שהראש למציאות קדושת הימים נקרא החסד, כי החסד הוא בחי' מלמעלה למטה מה שהשי"ת משפיע לנו ללא זכותנו ועבודתנו, משא"כ בקו הגבורה שמאלו תחת לראשי העיקר תלוי בעבודתנו וקביעתנו שהוא בחי' מלמטה למעלה.

ולכן נקרא חג הסוכות ולא חג הלולב, כי הישיבה בסוכה הוא במנוחה גמורה ללא שום עבודה מצדנו [ומה שצריכים לעשות סוכה הוא בדווקא לפני החג] וכן מבואר בדברי האר"י שהארת הימים הנכנסת בעצמם היא הנשלמת במצוות הסוכה. משא"כ הלולב שבו נמשך מה שאנו צריכים להמשיך במעשנו באדם דיבור ומעשה.

ה. מעלת עבודת השמחה

מעלת עבודת השמחה שהוא שמחת יהדותנו שלא עשנו גוי שבו אנחנו עוסקים לשמוח בזמן שמחתנו. כי למעלה מכל הקדושות וכל העבודות עומדת מציאות נשמות ישראל בעצמם. ואין לנו כל עבודה שיכול לגעת במקום הזה אלא עבודת השמחה בחלקנו שבחר בנו מכל העמים וכו'.

וזהו בחי' מקום קדש הקדשים שאין עושים בו שום עבודה כל השנה כי הוא מקום הנגיעה במציאות הזאת "ונועדתי לך שמה". וביום שהכה"ג נכנס למקום הזה נמחקים כל העוונות בתוקף קדושת הנקודה הזו. ומזה עצמו נמשך שמחת בית השואבה. וכמו שאנו רואים בפיוט שאומרים אחרי העבודה אשר עין ראתה כל אלה שמונה שם "אשרי עין ראתה שמחת בית השואבה עם

שואבת רוח הקדש רוח נדיבה". ולכאורה מה לשמחת בית השואבה בתוך כל הדברים שמונה שם שכולם הם מעבודת יום הכפורים, אלא ששמחת בית השואבה הוא הוא שמחת יום הכיפורים אלא שלא נתגלה מאימת היום ומתגלה בסוכות.

ו. סוכה שהיא גבוהה מעשרים

הדין הראשון שבמסכת סוכה סוכה שהוא גבוה למעלה מעשרים אמה פסולה. ויש להתבונן על מה פתחה לנו המסכת בדין זה. הנה מבואר כוונת עשרים אמה הן י"ס דנוק' וי"ס דז"א עד הסכך שהוא ת"ת דאימא שעד שם נוכל להשיג ומשם ולמעלה לא שלטא ביה עינא במופלא ממך אל תדרוש. והנה השתוקקות לב כנס"י תמיד, ובפרט בימים נעלים, לדרוש במופלא ובמכוסה למעלה עד אין תכלית. ואם לא נגביל אותה תצא מכליה לרוב התשוקה. ולכן הדין הראשון בהלכות סוכה הוא שגבוה מעשרים אמה פסולה. [ואמנם ר' יהודה מכשיר וי"ל כי באמת בני ישראל משיגים הכל גם במדרגות המופלאות אלא שמושגים בדרך אחרת היינו עי"ז גופא שאין עושים הסוכה למעלה מעשרים אמה אבל הלמעלה מעשרים מאיר בתוך הסוכה בסוד שכוכבים נראים מתוכו. ור' יהודה מתוך השגתו זו הכשיר את הסוכה גם להיות מאיר בה בגילוי המדרגות האלו]

ז. למקום אבני שי"ש

[רמזים משמחת בית השואבה] "שמח נפש עבדך כי אליך ה' נפשי אשא". ש'מח נ'פש ע'בדך ר"ת עש"ן ע'ולם ש'נה נ'פש, כי צריך שתתפשט השמחה בכל קומתם שמקור חיות ושמחת כולם בשמחת המצוות כמ"ש בליקו"מ תורה ה'. וסו"ת שמ"ח נפ'ש עבד'ך חש"ך. כמ"ש והר סיני עשן כולו חשך ענן וערפל, ומתוך זה נשמע מאמר אנכי וזהו כ"י א'ליך הוי"ה נ'פשי ר"ת אנכ"י. א'ליך הוי"ה נ'פשי ר"ת אי"ן.

והענין ששמחה מציאות הבינה שנקרא יש, כי בביטול הגמור לבורא אין לומר שם שמחה כי הוא בטל במציאות, כענין שבת קדש שלא נאמר בו שמחה, והשמחה הוא דווקא בשוב כשהנברא חוזר למציאותו ושמח על השגתו, כענין שיש"ו מעי וכו'. ואמנם צריך לברר השמחה שלא יפול להיות נפרד לגמרי אלא יהיה עדיין דבוק באי"ן. בסוד דוד, [מציאות היש בסוד המלכות] בן יש"י-יש"ש ש"י. ובסוד אבני ש"י-י"ש טהור. כידוע שש"י כינוי לחכמה וי"ש כינוי לבינה, ואיחוד שניהם כת"ר עליון. וזהו שש"י ר"ת ש'מחה י'ראה. כי היראה הוא ההסתכלות כלפי מעלה ביטול המציאות שז"ע הסוכה כמ"ש בתולדות אהרן. וע"י שכולל השמחה ביראה נכללת שמחתו בשמחת השי"ת שהוא היש האמיתי כפי הסתכלות דעת עליון.

והיינו שנאחז בחיוב מציאות הבורא יותר ממה שנאחז בשלילת כל מציאות תיאורי ממנו. אע"פ שאינו מושג אלא מתוך הבלתי מושג שעז"נ ישת חשך סתרו סביבותיו סכתו. משיג מתוך זה השגת הד"ע של חיוב מציאותו ואז ישמח ישראל בעושיו ישמח הוי"ה במעשיו. [שהם ר"ת יי"ב ב"ב בסוד ב"פ כ"ב אותיות עולות ואותיות יורדות נגילה ונשמחה ב"ך]

שמיני עצרת

n"oen

[משלי י"ד י'] **לב יודע מרת נפשו ובשמחתו לא יתערב זר**. זה נאמר על החדש הזה, שכפי שיודע מרת נפשו בעשרת ימי תשובה כן בשמחתו לא יתערב זר בשמיני עצרת, יהי לך לבדך ואין לזרים אתך.

והבן כאן מאד עומק הדבר הזה, כי מתכונת מרירות הנפש שמרגיש אותה בבדידות, ואין יודע אותה לא הלב. כי כאב המרירות עמוק במהות הויית הלב, ואי אפשר לה שתצא לחוץ כלל. [שלכן ארז"ל בעשי"ת אף ליחיד והבן] כן כשנמתק המרירות ונהפך לשמחה יהיה שמחה הזאת עצמית ועמוקה כ"כ שאין יכולת לערב זר בשמחה זו, אע"פ שלכאורה בשמחה האדם אדרבה פתוח לרעים רבים ומשתתף עם בני אדם ורוקדים ביחד כו', מ"מ עדיין בשמחתה האמיתי לא יתערב זר כי היא נמצאת במקום מרירות הנפש נבדלת במהותה ועצמותה מכל מגע זר. וכן תמצא ביום השמיני עצרת אע"פ שמאירים בה מקיפים רבים אין זה עיקר היום אלא עצרת תהיה לכם, שנקלט טיפת היחוד בפנימיות הלב וכל מה שמגלים אותה בלי שיעור בהקפות וכו' הכל אינו יכול לגלות כלל עצם הקליטה הזאת.

ואיתא [שבת קנ"ב] "שמחת לב – אשה". כי שמחה כזאת הוא שמחת האשה שכולה קבלה ואין בה השפעה כלל, מכיוון שאין שום דרך ואופן לגלות השמחה הזו לחוץ ונשאר אך ורק בפנימיות הנפש ולכן זה היום הוא שמחת כנסת ישראל גן נעול מעיין חתום.

ותצא הענין הזה מבואר אצל חנה דכתיב בתחלה "והיא מרת נפש וגו' וקולה לא יישמע". היינו מכיוון שהתפללה ממרירות נפש ממילא "וקולה לא יישמע" כי לא נתגלה בחוץ. וכשנושעה "עלץ לבי בה' גו' כי שמחתו בישועתך". לבי לבד ולא נשתתף בזה אחד מן האברים.

ת"ע

הנה עיקר היחוד ביום זה נעשה בעת תפלת מוסף כנודע. וא"כ לכאורה צ"ע איך שכל שמחת ההקפות וכו' הכל קודם מוסף דייקא, ולכאורה היה ראוי אדרבה לשמות אחרי שנגמר היחוד השלם של החדש הזה ולא מקודם דווקא. אך הענין שבעצם היחוד אין אומר ואין דברים בלי נשמע קולם ונעשה בחשאי בלי שיהיה דבר שיתארו ויגבילו. ודווקא בהכנה לייחוד הוא שישנם קולות וכו'. אבל בעצם היחוד אין בו מילה ונגיעה כלל.

ענת בראשית
תצ"ע

מצוות האמונה בפנימיות ובחיצוניות

בראשית ברא אלקים גו' א"ר יצחק לא היה צריך להתחיל אלא מהחדש הזה לכם שהוא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל והק' הרמב"ן והרי פרשיות בראשית הם עקרי ויסודי האמונה ואיך קס"ד להשמיטן לגמרי.

והענין נודע שיש בעולמות פנימיות וחיצוניות. פנימיות נק' נשמות וחיצוניות נק' עולמות או מלאכים. והנה בחיצוניות אנו מכירים מי שאמר והיה העולם מתוך מה שברא העולם ולפי"ז בודאי הוא הכרח גדול להתחיל את התורה מבראשית בכדי שנכיר את הבורא שברא הכל, אך פנימיות ההכרה שיש לנשמות ישראל בבורא אינו מתוך הבריאה גרידא אלא להם הכרה עמוקה וקשר נפלא יותר בבורא ית' שהוא בבחי' לפני הבריאה והכרה זו אין משיגים מתוך הידיעה בזה שברא העולמות שזהו רק הכרה של עולמות- חיצוניות. אבל ההכרה שיש לנשמות הוא פנימיות וישראל משיגים אותם ע"י המצוות כי כשעושים מצוות ה' כראוי רואים את השי"ת באופן עמוק ואמיתי בהרבה מכפי שמתגלה בבריאה וזה בא ר' יצחק לגלות שלפי מדרגת נשמות ישראל לא היה צריך לכתוב בתורה ענין ההכרה מבריאה כלל כי הם יודעים הכל מצד פנימיותו ע"י המצוות שנצטוו בהם אך מצד מדרגות אוה"ע שהם חיצוניים הוצרך להתחיל מזה.

במילים אחרות יש שני דרכים איך האדם רואה את הבורא א' הוא מצד שהוא נברא ממנו וזה ההכרה הוא בדעת ושכל ר"ל שמכיר בדעתו ואפילו בלבו שהוא נברא מהבורא ויודע שיש בורא וזה ההכרה אפשר להסביר מאד ולדבר ממנו בבירור וכל ההרגשים שזה מוליד וכו' שהוא בעצם הכרה של דעת האדם שיוודע מציאות הבורא ועל הכרה זו עומדים ע"י המחקר העמוק בשרשי ההויה. והכרה שנית הוא מה שבני ישראל מכירים את הבורא מצד

שהם עובדים אליו וזו ההכרה קשה לדבר ממנה ולהסבירה בדעת ושכל כי הוא מופשט מכל המילים והשכליים וההרגשים הנבראים וע"ז ההכרה מדובר ע"פ רוב בספרי חסידות בענין האמונה הפשוטה הקבועה בלב כל ישראל וכו' ועז"נ נודע בשערים בעלה וכנודע. ונבין שזהו הכרה של עצם ר"ל שנכיר את ה' לא מצד שבראנו שנהיה נפרדים ממנו אלא מצד מה שאנו מתחברים אליו במה שעובדים לו ומהנים לו כביכול שהוא החיבור אליו בעצם והוא הכרה בכל קומת האדם שא"א לומר בזה אפילו שהדעת מבין בזה יותר מהרגל דהרי גם ברגל אנחנו עובדים אליו ומקיימין מצוותיו וממילא גם הרגל יודע מהכרה זו וזהו אמיתיות המוחין שנמשיכין ע"י קיום המצוות שמתפשטין תמיד בכל הקו שלהן.

ובזו ההכרה יש עמקים וסודות אשר לא עשה כן לכל גוי שא"א להסביר מזה לזולת כלל וזהו חכמת הסוד שגילה הבעש"ט שכולו מיוסד על סוד העבודה והכוונה לעניינינו הוא שכל הכרת הבורא שעליה מדובר בספרי קבלה הוא על סדר גילוי ההכרה שאנחנו בני ישראל יודעים מהשי"ת מצד העבודה שאנחנו עובדים אליו ולא מהכרת שכל ודעת לבד ולכן מי שלא נכנס לברית העבודה הנצחית שכרת השי"ת לעמו שנהיה מהנים לו תמיד א"א לו להבין אפילו מילה מכל זה .

ואמנם מצווה אחת יש והוא מצוות האמונה שעליה עומד כל התורה וזה המצווה הוא גופא המצווה שיש להכיר את הבורא [וזהו הפנימיות למה צ"ל האמונה מצווה מתרי"ג מצוות אע"פ שלכאור' הוא קודם לענין המצוות והוא שעצם הכרת הבורא שלנו יהי' ג"כ מצד הפנימי שהוא קיום מצווה] ובזה המצווה נכלל ג"כ שנכיר אותו מצד הבריאה. והנה מצוות אמונה הוא כינוי למדת המלכות שהיא ארץ ישראל. והז' עממין שהם חיצוניים הם יושבים בתוך ארץ ישראל ומונעים מישראל להשלים מצוות האמונה, כי כל המצוות ניתנו בגשמיות וגם מצוות אמונה צריך לקיימה בגשמיות והיינו בהכרה שאפשר לראותה בשכל גשמי מבורר וכל זמן שלא נקיים מצוות אמונה באופן גשמי לא כמצווה אלא כהכרת המציאות בדרך שסיפרה התורה בראשית ברא אלקים וכו' הכל בדרך סיפור המעשה יש לאוה"ע טענות שאנו לוקחים

המלכות ע"י מצוה לבד ולא באמונה ממש שהרי קיום מצוות האמונה חייבת להיות בחיצוניות בכדי להכיר את ההכרה הפנימית שעל ידי מצווה זו וע"י שמקיימים מצווה זו כהלכתה בחיצוניות כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גויים שע"ז נוחלים גם מקום הגויים כי מגלים שאין אנו חסרים את החיצוניות אדרבה גם זה אנו הופכים לפנימיות ולוקחים גם נחלת גויים לא בגניבה אלא כי זה גופא הוא הפנימיות והבן.

